

Pedagogisch

Beleidsplan

Benjamin
peuterspeelzaal

Inhoudsopgave Pedagogisch Beleidsplan

Inleiding

- Hoofdstuk 1** Pedagogische visie en hoofddoel
1.1 Wat is onze visie
1.2 Pedagogische doelen
- Hoofdstuk 2** Het bieden van emotionele veiligheid
2.1 Emotionele veiligheid
2.2 Hoe zorgen wij voor die emotionele veiligheid
2.3 Programma
2.4 Grensoverschrijdend gedrag en vier-ogenprincipe
- Hoofdstuk 3** De ontwikkeling van persoonlijke competenties
3.1 De persoonlijke competenties
3.2 Hoe stimuleren we de persoonlijke competenties
3.3 De rijke speelleeromgeving
- Hoofdstuk 4** De ontwikkeling van sociale competenties
4.1 De sociale competenties
4.2 Hoe stimuleren we de sociale competenties
- Hoofdstuk 5** Overdracht van normen en waarden
5.1 Normen en waarden
5.2 Hoe dragen we normen en waarden over
- Hoofdstuk 6** Voorschoolse Educatie (VE)
6.1 Een indicatie voor VE
6.2 Piramide
6.3 De ruimte als derde pedagoog
6.4 De Ontwikkellijnen
6.5 Extra ondersteuning
- Hoofdstuk 7** De groep en de medewerker
7.1 De groep
7.2 Bijzondere activiteiten
7.3 De medewerker
7.4 Interactievaardigheden
- Hoofdstuk 8** Praktisch zaken
8.1 Inschrijving
8.2 Kinderen met een beperking
8.3 Ziekte
8.4 Allergieën
8.5 Zindelijkheid
- Hoofdstuk 9** Ouders
9.1 Informatieverstrekking
9.2 Oudercontacten
9.3 Oudercommissie
9.4 Activiteitencommissie
9.5 Wensen en klachten

Inleiding

U heeft gekozen voor peuterspeelzaal Benjamin en daarmee vertrouwt u ons uw kostbaarste bezit toe. Wij nemen dit vertrouwen serieus en vinden het belangrijk dat, wanneer u uw kind achterlaat bij Benjamin, u er zeker van bent dat uw kind in goede handen is. Een veilige en vertrouwde omgeving is de basis voor een goede ontwikkeling. In dit pedagogisch beleid willen wij met u als ouder delen hoe wij werken bij Benjamin. Dit plan vormt de basis, het uitgangspunt van waaruit wij werken.

Peuterspeelzaal Benjamin valt onder verantwoordelijkheid van het Bestuur van de Stichting Peuterspeelzaal te Lunteren, welke gelieerd is aan de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel te Lunteren. De Bijbel en de Drie Formulieren van Enigheid zijn de grondslag van de vereniging.

Onder de verantwoordelijkheid van genoemd bestuur vallen drie scholen, te weten De Bron, De Wegwijzer en Nederwoud. De peuterspeelzaal is gevestigd in De Bron en De Wegwijzer.

Er is een nauwe samenwerking tussen de peuterspeelzaal en de basisscholen.

Peuters die doorstromen naar een van deze basisscholen kennen het gebouw, de omgeving en ook al verschillende toekomstige klasgenootjes. De overgang zal daardoor minder groot zijn.

We bieden ook plaats aan kinderen die naar andere basisscholen in Lunteren gaan, bijvoorbeeld naar de Triangel (CNS), Sprong (Openbaar Onderwijs) of een reformatorische basisschool in de omgeving.

Hoofdstuk 1 Pedagogische visie en doelen

1.1 Wat is onze visie?

- *Visie op het kind:* we zien elk kind als een uniek schepsel van God, daarom zal het op zijn eigen manier en tempo ontwikkelen. Een kind dat op de peuterspeelzaal komt, is niet meer blanco maar draagt ervaringen met zich mee waardoor het gedeeltelijk is gevormd.
- *Visie op het werken met peuters:* iedere peuter heeft een drang om te ontdekken en te leren. De omgeving is daarbij een stimulerende factor en kan richting geven aan de ontwikkeling.

1.2 Pedagogisch doelen

Ons pedagogisch hoofddoel verwoorden we met drie kernwoorden:

Spelen - leren - groeien

Spelen is het plezier : Spelen is de basis voor kinderen. Door te spelen leren ze. Hierbij proberen wij zoveel mogelijk variatie aan te brengen in spel en materiaal. Plezier staat daarbij voorop!

Leren is de ontwikkeling: Door kinderen een veilige en rijke speelleeromgeving te bieden, worden ze geprikkeld in hun nieuwsgierigheid. We dagen ze uit om te ontdekken en daardoor te leren.

Groeien is de ontplooiing: We sluiten aan bij het spel van de peuters. Door ze hierbij te observeren worden kansen zichtbaar. Hierdoor groeien kinderen in hun ontwikkeling naar een evenwichtige, sociale en zelfstandige persoonlijkheid.

Ons pedagogisch hoofddoel is verder uitgewerkt vanuit de 4 basisdoelen (van J.M.A. Riksen-Walraven):

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
4. De kans bieden om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken

Ieder kind is kostbaar, ieder kind is uniek, ieder kind hoort erbij en ieder kind draagt bij.

Hoofdstuk 2 Het bieden van emotionele veiligheid

2.1 Emotionele veiligheid

Het gevoel van veiligheid wordt gezien als de belangrijkste pedagogische doelstelling. Het bieden van emotionele veiligheid is niet alleen belangrijk voor het 'welbevinden', het bieden van een veilig 'klimaat' is ook een voorwaarde voor het realiseren van de andere pedagogische basisdoelen. Een veilige en vertrouwde omgeving is dus de eerste voorwaarde voor een kind om zich te kunnen ontwikkelen. De eerste levensjaren van een kind zijn heel belangrijk. Tijdens deze jaren wordt de basis gelegd voor de verdere ontwikkeling. Alleen als een kind zich emotioneel veilig voelt kan een kind een vertrouwensrelatie aangaan met andere kinderen en met volwassenen. Voor deze veilige basis zijn een aantal randvoorwaarden nodig.

- Een kind voelt zich veilig wanneer er vaste en herkenbare volwassenen zijn die op een liefdevolle manier met hem omgaan.
- Structuur en voorspelbaarheid biedt het kind veiligheid.
- Overleg tussen ouders en pedagogisch medewerkers waardoor de wereld van thuis en die van de speelzaal een eenheid zijn.
- Door positief gedrag te benoemen leert het kind dat het er mag zijn en krijgt het een positief zelfbeeld.
- Respect naar elkaar toe, hierdoor kan het kind een vertrouwensband met de andere aangaan.

2.2 Hoe zorgen wij voor die emotionele veiligheid?

De wijze waarop de pedagogisch medewerker het kind benadert is van grote invloed op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Wij doen dat door bijvoorbeeld het kind veelal op ooghoogte aan te spreken, met liefde en respect tegemoet te treden, actief te luisteren en zoveel mogelijk open vragen te stellen. Eigen ideeën worden aangemoedigd. Ook moet een kind weten en vooral voelen dat het gehoord wordt en dat ze ten allen tijde bij de pedagogisch medewerker terecht kunnen. We stimuleren het samenspel en bieden ruimte aan blijdschap en verdriet. Emoties worden benoemd naar de kinderen toe. De pedagogisch medewerker troost hen door een moment van persoonlijke aandacht.

Bij de jongere peuter komt er natuurlijk ook een stukje verzorging bij kijken. Liefdevol en met aandacht voor het individuele kind zullen wij uw kind verzorgen. Tijdens het verschonen wordt er benoemd wat er gebeurt, zodat het kind zich veilig voelt. De pedagogisch medewerker is alert op wat uw kind bezighoudt: ze stimuleert het om mee te doen tijdens de activiteiten, maar er is ook ruimte voor vrij spel en een rustmomentje.

Kennismaken met mentor en groep

Alle kinderen moeten wennen aan het verblijven op een groep. Wij geven daar alle aandacht aan. De eerste keer komt uw kind op het moment dat de andere kinderen er al zijn. U kunt dan even rustig kennis maken met de **mentor van uw kind**. Zij is uw 1^e aanspreekpunt en zal alle gesprekken met u voeren. We streven ernaar dat uw peuter gedurende de periode op de peuterspeelzaal dezelfde mentor behoudt. Zij volgt uw peuter in zijn of haar ontwikkeling, zij initieert hulp mocht dat nodig zijn en zij verzorgt de overdracht naar de basisschool. Op de 1^e ochtend kunt u uw vragen stellen en wordt u geïnformeerd over belangrijke zaken. Het door u ingevulde intakeformulier zal in dit gesprek meegenomen worden. Ondertussen kan uw peuter het lokaal verkennen. Vaak gaat het alvast spelen. U mag ook nog even meespelen en dan is het moment van afscheid. Afscheid nemen is in het begin vaak moeilijk voor

ouders en peuter. Laat het daarom niet te lang duren. We hechten wel aan een echt afscheid, het is een van de rituelen die horen bij het verblijf op de peuterspeelzaal. Stiekem weglopen pakt juist negatief uit. Het verdriet komt dan zodra het kind beseft dat de ouder weg is en is dat vaak veel heviger. De leidster zal het kind troosten en afleiden en over het algemeen is het snel over. Het komt zelden voor dat een kind niet went op de speelzaal maar in dat geval zou het kunnen helpen om het een paar maanden later nog eens te proberen.

2.3 Programma

Een dagdeel op de speelzaal is qua opzet elke keer ongeveer hetzelfde. Dit geeft de peuter een veilig gevoel, het kind weet wat het kan verwachten. De dagritme kaarten versterken dit nog eens. Een kind leert zo vertrouwen te krijgen in de omgeving en weet wanneer hij weer opgehaald wordt.

Om te voldoen aan een vaste dagindeling wordt uitgegaan van de volgende min of meer structurele momenten:

- het moment van afscheid nemen
- het individuele moment van vrij spelen
- het rituele moment van het naar de wc gaan en handen wassen
- het collectieve moment van bij elkaar in de kring zitten, luisteren, zingen, bidden, vertellen en samen eten en drinken
- het sociale moment van plakken, verven, buiten spelen enz.
- het afsluitende moment: door de leidster in te vullen, boekje lezen, spelletje doen, binnen of buiten spelen
- het vanzelfsprekende moment van het ophalen van de peuter

2.4 Grensoverschrijdend gedrag en vierogenprincipe

De maatschappij krijgt steeds meer te maken met vormen van grensoverschrijdend gedrag. Helaas wordt ook binnen de kinderopvang grensoverschrijdend gedrag gesignaleerd, door bijvoorbeeld een medewerker.

Mede daarom zijn er altijd twee vaste pedagogisch medewerkers aanwezig, waardoor het vierogenprincipe gewaarborgd is. Medewerkers zijn nooit alleen op de groep, de andere medewerker kan altijd meekijken of meeluisteren.

Door deze en nog meer afspraken te maken en gedragsregels op te stellen proberen we grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Mochten er toch grenzen overschreden worden, dan werken we met de Meldcode. De Meldcode geeft aan welke stappen er genomen moeten worden bij verschillende vormen van geweld en grensoverschrijdend gedrag.

Hoofdstuk 3 De ontwikkeling van persoonlijke competenties

3.1 Persoonlijke competenties

Ervaren, voelen, imiteren, samen doen, spelen, denken, leren.

We bieden een peuter bij Benjamin mogelijkheden aan persoonlijk te ontwikkelen. Daarbij gaan we uit van vier ontwikkelingsgebieden, die elkaar tegelijkertijd overlappen en met elkaar samenhangen.

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- (Sensu)-motorische ontwikkeling
- Taalontwikkeling
- Rekenontwikkeling

3.2 Hoe stimuleren we de persoonlijke competenties?

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Het is belangrijk dat uw kind leert omgaan met gevoelens, zowel bij zichzelf als bij anderen. We geven hem de kans om te groeien als persoon. We leren lief te zijn en respect voor de ander te hebben.

De pedagogisch medewerkers geven daarbij het goede voorbeeld en benaderen het kind positief, stimuleren het samen delen en samen spelen, leren hen overleggen en compromissen sluiten. Ook leren ze de peuter dat ze een keuze hebben, ze mogen “nee” zeggen. Ze moeten dingen altijd netjes vragen aan anderen.

Welbevinden en betrokkenheid zijn belangrijke graadmeters, dat is de basis. Daarnaast letten we op taakgerichtheid en zelfstandigheid en of kinderen ruimte voor zichzelf nemen en een ander ruimte geven.

Het gevoel van eigenwaarde wordt positief beïnvloed door ze te laten merken dat resultaten niet het belangrijkste zijn, werkjes hoeven niet perfect te zijn. Ze moeten plezier ervaren in de dingen die ze doen en moeten niet overvraagd worden. We stimuleren hen in wat het kan en geven complimentjes.

De zelfstandigheid wordt bevorderd door hen bijvoorbeeld opdrachtjes te geven, ze te laten helpen en ze zoveel mogelijk zelf laten proberen, bijvoorbeeld zelf de stoel wegzetten, opruimen, de jas aan te doen. We helpen hen als het niet lukt.

(Sensu)-motorische ontwikkeling

We voelen, proeven, ruiken, zien en horen. We leren de kinderen al hun zintuigen te gebruiken. Een belangrijke voorwaarde om de wereld te ontdekken.

We oefenen grote en kleine motorische vaardigheden. Ze springen en bewegen op muziek, ze klimmen en klauteren maar leren ook omgaan met stiften, potloden, schaar en bereiden ze voor op het schrijven van letters en cijfers.

Taalontwikkeling

We ontwikkelen de taal door te communiceren met de kinderen, bij ieder thema nieuwe woorden te gebruiken, door interactief voor te lezen, soms met behulp van een digitaal prentenboek op het smartbord. We nodigen de kinderen uit om te praten en bereiden ze voor op het leren lezen en schrijven.

Rekenontwikkeling

We doen dit door het ordenen van kleuren en vormen, classificeren, seriëren, maar ook door het omgaan met getallen, tellen en vergelijken. Zo bereiden we de kinderen voor op het leren rekenen. Bij de rekenontwikkeling hoort ook de oriëntatie op ruimte en tijd.

We benoemen van lichaamsdelen, de kamers in een huis, de buurt. Met de thema's van Piramide exploreren kinderen de wereld om hen heen. Ze krijgen besef van volgorden waarin gebeurtenissen plaatsvinden.

De verschillende ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Ze vormen samen de 'brede ontwikkeling'.

Alle gebieden krijgen op de peuterspeelzaal direct danwel indirect aandacht. Hiermee wordt bedoeld dat het stimuleren van vaardigheden vaak een vooropgezet doel is van aangeboden spel en spelmateriaal. Een kind leert echter minstens zoveel van contact met anderen of van spelmateriaal, zonder dat nu direct het doel 'ontwikkelen van vaardigheden' is.

3.3 Rijke speelleeromgeving

We bieden een rijke speelleeromgeving aan. Kenmerkend voor een rijke speelleeromgeving is:

- *de omgeving veilig is en structuur biedt:*

We creëren in de speelzaal verschillende hoeken, passend bij het thema. In elke hoek vinden specifieke, herkenbare activiteiten plaats.

- *de omgeving stimulerend is:*

We nemen zélf initiatieven die stimulerend zijn voor het kind bijv. het aanbieden van een bepaalde activiteit of materiaal dat aansluit bij de interesses en het ontwikkelingsniveau van het kind. Of we bieden de ruimte om zelf initiatieven te nemen. Afhankelijk van de leeftijd zal een kind nog liever in zijn eentje spelen of juist spelen met andere kinderen. Interactie met andere kinderen is zeer leerzaam.

- *de omgeving betekenisvol is:*

We bieden een omgeving die goed past bij hun leeftijd, ontwikkelingsniveau, ervaring en eigenheid.

Ieder kind heeft eigen gaven en talenten van God gekregen. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo.

Hoofdstuk 4 De ontwikkeling van de sociale competenties

4.1. Sociale competenties

Kinderen komen niet als eenling ter wereld; zij maken deel uit van een gezin. In het gezin wordt voor elkaar gezorgd, wordt meegeleefd met elkaar en waarden en normen met elkaar gedeeld.

Bij de sociale ontwikkeling gaat het erom hoe het kind met anderen omgaat en hoe het kind zichzelf ziet in relatie tot anderen. Kinderen krijgen steeds meer inzicht in zichzelf en in hun relaties met anderen. Jonge kinderen zijn nog voornamelijk op hun ouders of verzorgers gericht. Pas in de peuter- en kleutertijd ontstaat er meer aandacht voor leeftijdsgenootjes. Hun wereld wordt groter en dat leidt er toe dat zij zich sociaal steeds verder kunnen ontwikkelen. Zij leren zichzelf beter kennen, ook als persoon, los van het gezin waar zij uit komen. Tijdens het spelen met leeftijdsgenoten leren zij zich verplaatsen in anderen, ruzies op te lossen en verschillen te overbruggen. Het aangaan van vriendschappen geeft plezier. Vriendschap ontwikkelt zich tussen kinderen die niet meer dan 6 maanden leeftijdsverschil hebben en die dezelfde interesses hebben.

Bij Benjamin is de kans groot dat er een vriendje gevonden wordt. De groep bestaat uit (maximaal) zestien kinderen, tussen de twee en vier jaar. Twee pedagogisch medewerkers en soms een stagiaire geven leiding aan deze groep.

Bij het ontwikkelen van sociale competenties denken we aan:

- Hulp vragen en ontvangen;
- Gevoel van erbij horen;
- Verbondenheid met anderen, vriendschappen sluiten;
- Anderen aanvoelen en rekening houden met elkaars gevoelens; het na een ruzie weer goed maken
- Samen spelen;
- Bijdragen aan het geheel en helpen;
- Je spiegelen aan een ander en elkaar imiteren

4.2 Hoe stimuleren we de sociale competenties?

We stimuleren de sociale competenties door heel goed te observeren en dan complimentjes te geven over de dingen die goed gaan en bij te sturen waar dat nodig is. Kinderen worden niet 'alleen' gelaten in het oefenen, onze pedagogisch medewerkers zijn aan de zijlijn aanwezig en verrijken het spel en de ervaring daar waar het nodig is.

Als kinderen ouder worden gaan ze steeds meer onderlinge verschillen ervaren en hun onderlinge prestaties met elkaar vergelijken. We leren kinderen dat iedereen erbij hoort en dat onderlinge verschillen ons leven zo mooi maken. We hebben oog voor ieder kind en zijn talenten en door het aanbieden van allerlei verschillende soorten activiteiten.

Hoofdstuk 5 Overdracht van normen en waarden

5.1 Normen en waarden

Waarden zijn de grondbeginselen die ons vertellen wat wel of niet belangrijk is in het leven, wat wel of niet wenselijk is, wat wel of niet goed is. Voorbeeld van waarden zijn eerlijkheid, trouw, respect. Normen zijn de geschreven en ongeschreven regels en afspraken die gebaseerd zijn op de waarden.

Vanuit onze visie worden er bij ons Bijbelse normen en waarden gehanteerd. Liefde voor God en je naaste en respectvol omgaan met elkaar zijn belangrijke normen en waarden. We helpen elkaar, zijn vriendelijk, geduldig, leren te vergeven en sorry te zeggen, zijn trouw en beheersen onszelf.

5.2 Hoe dragen we normen en waarden over?

We besteden veel aandacht aan de overdracht van normen en waarden door als pedagogisch medewerker het goede voorbeeld te geven.

- Door zoveel mogelijk met de kinderen mee te doen, zien de peuters hoe je in bepaalde situaties moet handelen.
- Als we het kind iets wil vertellen lopen we naar het kind toe. Dit creëert rust in de groep en het leert dat ze niet naar elkaar schreeuwen.
- Positief gedrag wordt benoemd d.m.v. een complimentje. Tegendraads of negatief gedrag wordt daarentegen ook actief benaderd. Er is geen sprake van fysiek of verbaal geweld tegen de kinderen.
- Negatief gedrag wordt benoemd en (kort) toegelicht en verder genegeerd. Er is nooit sprake van isolatie maar een kind kan wel binnen dezelfde ruimte (op de bank of op een stoel) apart worden gezet (maximaal 5 minuten). Daarna wordt 'het weer goed gemaakt'.

Elk kind op de groep heeft zijn eigen plekje en draagt bij aan de sfeer op de groep. Kinderen dragen hun steentje bij door mee te helpen op de groep en door op een goede manier om te gaan met de schepping zoals God die gemaakt heeft. Ook wordt er met liefde gesproken over God en wordt deze liefde van God door de pedagogisch medewerker uitgedragen naar de kinderen.

Er zijn onderlinge verschillen door onze eigen opvoeding en ervaringen, cultuur en etniciteit. We respecteren andere stijlen van opvoeding en gewoonten van ouders.

Hoofdstuk 6 Voorschoolse Educatie

6.1 Een indicatie voor Voorschoolse educatie (VE)

Bij Benjamin bieden we voorschoolse educatie. Alle kinderen doen hieraan mee.

Peuters met een VE-indicatie, afgegeven door het CJG vanwege een achterstand, krijgen extra aandacht en/of ondersteuning. Vanaf augustus 2020 kunnen deze peuters 16 uur per week deelnemen aan het programma op de speelzaal. Zij zijn welkom op de maandag-, dinsdag, donderdag- en vrijdagochtend.

Gemeenten hebben de wettelijke verantwoordelijkheid om een goed voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met een (taal)achterstand en een inspanningsverplichting om, in samenwerking met het CJG, al deze kinderen te bereiken.

Benjamin is al vele jaren een gecertificeerde speelzaal in Voorschoolse Educatie. We bieden voorschoolse educatie van een hoge kwaliteit.

6.2 Piramide

We gebruiken de methode van Piramide. De methode biedt thema's aan, die aansluiten bij de belevingswereld van een peuter. Elk thema wordt 4 weken behandeld. De speelzaal wordt aangepast aan het thema. Dit motiveert en prikkelt de nieuwsgierigheid.

We beginnen bij een nieuw thema in week 1 met **oriënteren**, de kinderen worden in de sfeer van het thema gebracht.

In week 2 richten we ons op het **demonstreren**, we benoemen concreet de nieuwe woorden en begrippen die met het thema te maken hebben. De kinderen maken kennis met materialen en spelletjes die bij het thema horen.

In week 3 spreken we van **verbreden** van het thema, het hele thema wordt in een bredere context aangeboden.

Als laatste komt, in week 4, **verdiepen** aan de beurt.

6.3 De ruimte als derde pedagoog

Spelen in een rijke en uitdagende omgeving is van groot belang. Als je ruimte goed indeelt, kan het als derde pedagoog dienen. Dan komen kinderen tot rust, weten ze wat er van hen verwacht wordt, spelen ze langer en geconcentreerder en storen ze elkaar minder. De inrichting van de ruimte moet het kind in staat stellen zich op alle ontwikkelingsgebieden te ontplooien. In onze speelzaal is daarom een:

- **huishoek**: hier staat over het algemeen een tafel met stoeltjes en een keukentje en het wordt gedeeltelijk aangepast aan het thema. Bij het thema over kleding worden er wat meer verkleedkleden neergelegd, soms verandert het in een badkamer of een winkel maar het is altijd de plek voor doen-alsof-spel en rollenspellen.
- **bouwhoek**: hier ligt een kleed waar de kinderen op kunnen spelen. Dit wordt regelmatig afgewisseld door duplo, auto's, houten blokken enz.
- **taal- en leeshoek**: met boeken die de kinderen zelf mogen bekijken; ze sluiten aan bij het thema.
- **puzzel/spelhoek**: hier liggen puzzels/spelletjes, passend bij het thema. De randen zijn geverfd in verschillende kleuren. De peuters wordt aangeleerd welke kleur ze kunnen zodat ze een puzzel maken die bij hun niveau past. Zo voorkom je dat een kind iets maakt waar geen uitdaging meer voor hen in zit of iets moet doen dat zo moeilijk is dat het kind er niet meer uitkomt. Oudere peuters zijn vaak ook erg trots als ze een niveau omhoog kunnen.

- **ontdektafel:** hierop staat materiaal dat bij het thema hoort, de kinderen kunnen zo voelen aan en spelen met het thema. De ouders kunnen bij binnenkomst direct zien waar we mee bezig zijn.
- **kunsthoeke:** hier liggen kleurplaten die bij het thema passen en leeg papier om op te tekenen of te plakken.
- **zand- en/of watertafel:** deze staat niet standaard in de speelzaal. In de herfst hebben we vaak een pittentafel, in de zomer een zand- of watertafel.
- **taal- en denkhoeke:** praatplaat van het thema met een spelletje
- **computerhoeke:** puzzeltje of spelletje op het smartbord, alleen op de plusgroep

De rijke speelleeromgeving stimuleert de kinderen om zelf initiatieven te nemen en keuzes maken. Een belangrijke voorwaarde om te leren. De aantrekkelijke materialen in en buiten de speelzaal maken kinderen enthousiast om te spelen en te leren. Soms maken we een klein uitstapje n.a.v. het thema, bijvoorbeeld naar de winkel, plantsoen e.d. We vragen daar bij de start toestemming voor. Er is altijd voldoende begeleiding. Jonge kinderen verkennen zo de wereld.

We hebben ook geplande knutselactiviteiten zoals verven, knippen en plakken. ‘Werkjes’ sluiten aan bij het thema. Wij vinden het plezier en het ontdekken van het materiaal belangrijker dan het uiteindelijke resultaat. Vooral bij de jongste peuters.

6.4 Ontwikkellijnen

Naast de methode Piramide maken we ook gebruik, in samenwerking met onze basisscholen, van Ontwikkellijnen Jonge Kind. Deze lijnen zijn ondergebracht in ParnasSys, onze peuters worden bij de start ook daarin opgenomen. U geeft vooraf toestemming voor de overdracht.

Met behulp van Ontwikkellijnen volgen we het kind. We kijken naar de punten op het gebied van spel, sociaal-emotionele ontwikkeling, rekenen, taal en motoriek. De bijbehorende observatiepunten worden verwerkt in de thema’s die we aanbieden. Het biedt houvast en is bedoeld om gericht de ontwikkeling te stimuleren door passende activiteiten en passend materiaal aan te bieden.

Achterstanden en voorsprongen worden zo vroegtijdig gesignaleerd.

Jonge kinderen ontwikkelen met sprongen en maken een totaalontwikkeling door. De verschillende ontwikkelgebieden zijn niet los van elkaar te zien.

6.5 Extra ondersteuning

Kinderen die met bepaalde punten moeite hebben, krijgen tutoring door een van de leidsters. In een klein groepje wordt voorbesproken wat in de kring aan de orde gaat komen of worden andere dingen herhaald/ besproken.

Kinderen die moeite hebben met taal en/of uitspraak worden aangemeld voor een screening door de logopediste. Zij bezoekt de kinderen onder speelzaaltijd. Soms krijgen ouders een verwijzing voor een logopediepraktijk of anders adviezen voor thuis.

Ook hebben we een ‘eigen’ fysiotherapeut. Hij begeleidt kinderen met een achterstand in de motorische ontwikkeling. Dit vindt plaats onder speelzaaltijd.

Wanneer ouders zich zorgen maken over de ontwikkeling van hun jonge kind is het van belang dat zij dit op tijd kunnen delen met iemand die hier verstand van heeft. Soms is het al heel duidelijk wat er hand is, maar in veel gevallen is het op deze leeftijd nog zoeken. Ouders kunnen dan terecht bij Vroeghulp. Zij bieden ondersteuning en houden de lijnen tussen hulpverleners kort.

Ook is er een VV-team beschikbaar, bestaande uit een jeugdmaatschappelijk werker en een jeugdverpleegkundige. Zij zijn ons aanspreekpunt wanneer er vragen zijn over opvoeden en opgroeien en vormen een brug van voorschoolse voorziening naar evt. hulpverlening.

6.6. Verlenging op peuterspeelzaal

In incidentele gevallen is het mogelijk dat er wordt nagedacht of het voor de ontwikkeling van de peuter beter is om na de 4e verjaardag nog langer op de peuterspeelzaal te blijven.

Dit vraagt om een zorgvuldige procedure in samenwerking met de GGD en het CJG. Het moet duidelijk zijn dat het een toegevoegde waarde heeft om de tijd op de peuterspeelzaal te verlengen of dat er mogelijk meer nodig is voor een optimale ontwikkeling van de peuter.

De procedure is als volgt:

- Wens van ouders/verzorgers en pedagogisch medewerkers voor verlengen wordt neergelegd VV-team van gemeente Ede
- Op hun verzoek wordt uw kind geobserveerd door Meekijkteam van gemeente Ede
- vervolgens dient peuterspeelzaal een gefundeerde onderbouwing en een plan van aanpak in bij VV-team
- VV-team beoordeelt aanvraag en doet voordracht aan Burgemeester en Wethouder voor een verlenging van maximaal 9 maanden.

Hoofdstuk 7 De groep en de medewerkers

7.1 De groep

Een groep bestaat uit maximaal 16 peuters, in de leeftijd van 2-4 jaar.

We hanteren de volgende combinaties van dagdelen:

Locatie De Bron:

maandagmorgen - donderdagmorgen

maandagmiddag - woensdagmorgen

dinsdagmorgen - vrijdagmorgen

Op dinsdagmiddag is er een plusgroep voor 3 ½ jarigen.

Locatie De Wegwijzer:

maandagmorgen - donderdagmorgen

dinsdagmorgen - vrijdagmorgen

woensdagmorgen

Op maandagmiddag is er een plusgroep voor 3 ½ jarigen. De VE-peuters komen op maandag-, dinsdag-, donderdag- en vrijdagochtend.

De peuters worden gebracht tussen 8.15 - 8.30 uur en opgehaald tussen 12.00-12.15 uur.

Voor de middagen zijn de tijden voor het brengen tussen 13.00 - 13.15 uur en voor het ophalen tussen 15.45 - 16.00 uur.

Vanaf de leeftijd van 2 jaar is iedere peuter welkom op twee dagdelen (afhankelijk van de wachtlijst). Ouders kunnen er ook voor kiezen te beginnen met één dagdeel, maar we stimuleren ouders om na verloop van tijd te kiezen voor 2 dagdelen om de peuter zoveel mogelijk te laten profiteren van het aanbod op de peuterspeelzaal.

Rond de 3e verjaardag worden ouders geïnformeerd over de plusgroep. Het kind dat het eerst in aanmerking komt qua leeftijd en/of niveau, zal als eerste geplaatst worden.

De plusgroep is bedoeld voor peuters vanaf ongeveer 3 ½ jaar, afhankelijk van de ontwikkeling van het kind.

Er gelden in deze groep een aantal andere regels om de zelfstandigheid te vergroten bijv. zelf wegzetten van de tassen, bekertjes zelf halen, werken met het kiesbord, zelfstandig naar het toilet enz.

Er is hierover regelmatig contact met leerkrachten van groep 1.

Ook aan de 'werkjes' worden hogere eisen gesteld. Omdat het wat leeftijd betreft een homogene groep is, wordt het sociale spel uitdagender.

Het bezoeken van de plusgroep zorgt voor een goede voorbereiding op de basisschool.

7.2 Bijzondere activiteiten

Verjaardagen van de peuter vieren we op de groep. U mag het feest meevieren tijdens een kringmoment. We maken dan muziek, zingen liedjes, blazen kaarsjes uit en uw kind mag (bij voorkeur klein en gezond) trakteren.

Voor de verjaardag van vader/moeder mogen de peuters een cadeautje maken. Zo ook bij de geboorte van een broertje/ zusje of bij een bruiloft.

Bij een verjaardag van een leidster mogen de kinderen verkleed komen, de jarige juf zorgt voor iets lekkers. U wordt hierover altijd vooraf geïnformeerd.

We doen mee aan de Koningsspelen. We hebben, net als de basisschool, een feestprogramma en ontbijten vooraf, met de peuters die er op dat dagdeel zijn.

Elk jaar gaan we op peuterreis. We wisselen de bestemmingen per jaar af. We vragen een aantal ouders om de kinderen veilig te vervoeren en mee te gaan als begeleiding.

Sinterklaasfeest vieren we met behulp van poppenkastpoppen. De kinderen krijgen een cadeautje.

Kerstfeest vieren we met de kinderen en voor een deel met ouders. Aan andere christelijke feestdagen besteden we aandacht in de groep.

7.3 De medewerkers

Er zijn altijd 2 medewerkers aanwezig, voor de kinderen zijn dat de vaste gezichten. Zij zijn allen mbo-3 of 4 of hbo-geschoold. Daarnaast is iedereen gekwalificeerd voor het aanbieden van Voorschoolse Educatie.

Alle medewerkers zijn in het bezit van een kinder-EHBO-diploma en er is in principe altijd een medewerker met BHV aanwezig.

Bij ziekte wordt vervanging geregeld. We werken met een vast team van invalsters.

Om de kwaliteit van onze speelzaal te borgen, zijn we verplicht om minimaal 100 uur op jaarbasis te werken met een pedagogisch coach en een pedagogisch beleidsmedewerker. De **pedagogisch beleidsmedewerker** monitort het pedagogisch beleid en voert nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen door. Vanaf januari 2019 is Charlotte Bout minimaal 40 uur op jaarbasis betrokken bij de ontwikkeling van beleidsplannen en -voornemens, zodat een doorgaande lijn geborgd kan worden. De **pedagogisch coach** is als het ware de spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan op de werkvloer. Zij coacht de medewerkers in het signaleren van knelpunten en/of hiaten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden in relatie tot het pedagogische beleid en kijkt samen naar hun coachingsbehoeften. De pedagogisch coach is Helma Bos en zij voert haar taken gedurende 2 uur per week (=80 uur) uit. Zij is voor coaching van medewerkers 9 uur verbonden aan locatie De Wegwijzer en 11 uur aan locatie De Bron. De overige uren gebruikt zij voor implementatie van de beleidsvoornemens in de dagelijkse gang van zaken.

Er is ook regelmatig een **stagiaire** aanwezig van een kindgerichte opleiding. Soms betreft het een snuffelstage en wordt er op deze manier kennis gemaakt met het beroepsveld.

Andere stagiaires krijgen de kans om het vak te leren. We waken ervoor dat de kwaliteit van de opvang en de veiligheid van de kinderen voorop blijft staan.

De activiteiten van een stagiaire zijn afhankelijk van de opleiding. Veelal zullen die bestaan uit het assisteren van de leidsters en geleidelijk het overnemen van een deel van de taken (afhankelijk van het leerdoel).

Stagiaires moeten zich bewust zijn dat zij kiezen voor een Christelijke peuterspeelzaal. Van hen wordt verwacht dat zij de christelijke identiteit respecteren en dat van hen gevraagd wordt om mee te doen met alle activiteiten (bidden, zingen, bijbelverhalen vertellen) die verbonden zijn aan onze identiteit

7.4 Interactievaardigheden

In de omgang met de kinderen maakt de pedagogisch medewerker gebruik van **interactievaardigheden**. Dit zijn de vaardigheden van de pedagogisch medewerker tijdens de interacties/omgang met alle kinderen in de groep. Deze interactievaardigheden zijn belangrijk, omdat deze van invloed zijn op de ontwikkeling en welzijn van de kinderen in de groep. Het gaat om:

- **Sensitieve responsiviteit:** (emotionele steun bieden). De pedagogisch medewerker is gevoelig voor de signalen die een kind afgeeft, door goed te kijken naar het kind en te proberen te

begrijpen wat het bedoelt. Ze reageert op de juiste manier op deze signalen, door bijvoorbeeld gevoelens en emoties te benoemen, te verwoorden wat een kind meemaakt, begrip te tonen en te ondersteunen.

- **Respect voor autonomie:** de pedagogisch medewerker ziet en erkent alle kinderen en erkent alle kinderen in de groep als individuen. Ze geeft ruimte aan de kinderen, stimuleert actief dat kinderen zelf iets doen, maar wel op hun eigen manier.
- **Structureren en grenzen stellen:** de pedagogisch medewerker maakt de kinderen op een goede manier duidelijk wat zij van de kinderen in de groep verwacht en zorgt ervoor dat de kinderen zich daar aan houden.
- **Praten en uitleggen:** De pedagogisch medewerkers communiceren heel veel met de kinderen, zowel verbaal als non verbaal. Jonge kinderen leren taal door te communiceren met volwassenen en andere kinderen. We benoemen wat we doen en wat er gebeurt, wat we zien aan gevoelens bij de kinderen en gaan daarbij steeds na of de intentie van de kinderen goed is verwoord. Uiteraard passend bij het begripsniveau en de interesse van de kinderen.
- **Ontwikkelingsstimulering:** de pedagogisch medewerker onderneemt acties om kinderen te stimuleren, te begeleiden bij het vergroten van kennis en vaardigheden, passend bij het ontwikkelingsniveau en het potentieel van de kinderen. Het gaat daarbij om verschillende ontwikkelingsgebieden.
- **Begeleiden van (positieve) interacties** tussen de kinderen: de pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. Ze stimuleert verbondenheid in de groep en een wij-gevoel door rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen. We leiden niet alleen negatieve situaties, zoals ruzie, in goede banen, maar merken ook positieve interacties tussen kinderen op. Deze worden gewaardeerd en beloond.

Hoofdstuk 8 Praktische zaken

8.1 Inschrijving

Vanaf 1 jaar kan uw kind worden ingeschreven. U kunt vooraf een bezoek brengen om zo een indruk op te doen van de ruimte en de manier van werken.

Ouders kiezen zelf in welke groep zij hun kind geplaatst willen zien, rekening houdend met bepaalde combinaties.

Ouders dienen bij aanmelding het daarvoor bestemde formulier in te vullen.

Het planbureau zoekt voor een plaatsing contact via telefoon of mail.

Na overeenstemming ontvangt de peuter een 'welkomstkaartje'. Belangrijke info, zoals informatie rondom de ouderbijdrage, kinderopvangtoeslag, wordt via de mail verstuurd.

Afhankelijk van de wensen van ouders kunnen evt. broertjes en zusjes wel of niet in dezelfde groep worden geplaatst. De kosten voor een 2e kind liggen lager vanwege de hogere toeslag.

8.2 Kinderen met een beperking

In principe zijn alle kinderen welkom op de speelzaal. Wel is het zo dat we ouders van een kind met een beperking eerst uitnodigen voor een oriënterend gesprek. We bespreken de mogelijkheden en beperkingen van het kind. Het kind kan geplaatst worden als blijkt dat de omgeving voldoende veilig is en het kind zichzelf kan redden.

8.3 Ziekte

Als een kind ziek is, dient de leiding van de speelzaal vòòr 9 uur en 13 uur hiervan op de hoogte te worden gebracht, telefonisch of via de website. In verband met besmettingsgevaar moet ook de aard

van de ziekte worden doorgegeven. Bij het constateren van een besmettelijke ziekte wordt ouders soms verzocht het kind thuis te houden totdat het besmettingsgevaar geweken is. Hierin volgt de peuterspeelzaal de adviezen van de GGD. De speelzaal kan in het belang van de groep hiervan afwijken.

Wordt een kind ziek tijdens speelzaaltijd, dan worden de ouders opgebeld met het verzoek het zieke kind te komen halen. Bij een ongeval worden allereerst de ouders en zo nodig de huisarts, tandarts of ambulance gebeld.

8.4 Allergieën

Ouders wordt bij inschrijving gevraagd eventuele allergieën van het kind te vermelden, zodat er rekening gehouden kan worden met wat het kind wel of niet mag eten en drinken. Ouders zorgen zelf voor een bakje met alternatieve traktaties.

8.5 Zindelijkheid

Het kind hoeft bij plaatsing niet zindelijk te zijn. Wel wordt de ouders verzocht genoeg luiers en doekjes mee te geven. Als thuis begonnen wordt met de zindelijkheidstraining wordt geadviseerd dit door te geven aan de leidsters en extra kleding mee naar de speelzaal te geven. Voor 'ongelukjes' is extra kleding aanwezig.

Hoofdstuk 9 Ouders

De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en educatie van de kinderen wordt gezien als een gedeelde, gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en de pedagogisch medewerkers. We zien ouders als partners en stemmen daarom op elkaar af, maken drempels zo laag mogelijk en houden elkaar zo goed mogelijk op de hoogte.

9.1 Informatieverstrekking

Een eerste verkenning van Benjamin vindt veelal plaats door het lezen van de website en door mond-op-mondreclame. Ouders kunnen, indien gewenst, een rondleiding krijgen. Evt. samen met de directeur van de basisschool naar keuze.

Als kinderen gestart zijn, worden de ouders veelal via de mail geïnformeerd:

Bij de start: alle info zoals huisregels, intakeformulier, info over Kinderopvangtoeslag etc.

Maandelijks: de themabrief met informatie over activiteiten, ideeën en tips m.b.t. het thema.

Daarnaast ontvangen de ouders de gezamenlijke nieuwsbrief van de school en peuterspeelzaal.

Op het whiteboard in de speelzaal is te lezen welk Bijbelverhaal er verteld wordt, wie er jarig is etc.

9.2 Oudercontact

De contacten met ouders vinden voornamelijk plaats tijdens het brengen en halen. Hier wordt veel waarde aan gehecht.

Ouders worden, met name in het begin, gestimuleerd om even een activiteit met hun kind te doen. Vaak wordt er even een boekje gelezen of een spelletje gedaan.

Ouders kunnen bijzondere dingen uit de thuissituatie doorgeven en aan het eind van het dagdeel even kort stilstaan bij hoe het is verlopen.

Van de leidsters wordt advies t.a.v. opvoeden en verzorgen verwacht. Ouders kunnen daar zelf een beroep op doen.

De pedagogisch medewerker heeft een signalerende functie m.b.t. opvallend gedrag en/of achterstanden in de ontwikkeling. Ze zal dit altijd met ouders bespreken, zo nodig na overleg met een collega of de pedagogisch coach. Ouders zijn vrij in wat zij met de adviezen doen.

Is er behoefte om uitgebreider te spreken, dan kan er een gesprek aangevraagd worden.

Er zijn 3 vaste gespreksmomenten met de mentor: het intake-, wen- en overdrachtsgesprek.

Als er sprake is van een VE-indicatie, dan wordt er na afloop van een 'kindweek' een gesprek gepland. In gesprek komen de punten aan de orde zoals de bijdrage van de ouders, doelen voor de komende periode, evaluatie van afgelopen periode en wensen voor de begeleiding.

Bij de VE 3^e verjaardag wordt het handelingsplan besproken. Dit plan bevat de zorg en het plan van aanpak. Kinderen met een VE-indicatie worden door middel van een warme overdracht aan school overgedragen.

Jaarlijks worden er 4 inloophmomenten georganiseerd. Deze inloophmomenten worden ruim van te voren gecommuniceerd.

Ouders kunnen onder het genot van een kopje koffie tot ongeveer 9.15 uur een kijkje nemen en een kleine kring meemaken.

Jaarlijks hebben we een koffieochtend waarop we stilstaan bij een opvoedthema. Doel is o.a. het ontmoeten van en spreken met andere ouders.

9.3 Oudercommissie

De peuterspeelzaal heeft een OC. Deze vergadert een aantal keren per jaar. Verdere informatie is te vinden in het reglement van de OC op onze website.

9.4 Activiteitencommissie

De peuterspeelzaal heeft een activiteitencommissie, bestaande uit een pedagogisch medewerker en 2 of 3 ouders, afhankelijk van het aantal groepen.

De commissie helpt bij allerlei activiteiten zoals sint, kerstvieringen, ouderavonden, peuterreis en andere incidentele activiteiten.

9.5 Wensen/klachten

Wensen en/of klachten zijn, na afspraak altijd bespreekbaar met de pedagogisch medewerker en/of directeur. Bij ernstige geschillen kan het bestuur worden ingeschakeld. Zij zullen ouders in gesprek brengen met de door het bestuur aangestelde vertrouwenspersoon. Ook zijn we aangesloten bij de Geschillencommissie, www.degeschillencommissie.nl. Meer info hierover is te vinden op onze website.